

REGERINGSKANSLIET

Utrikesdepartementet

Denna rapport är en sammanställning grundad på Utrikesdepartementets bedömningar. Rapporten kan inte ge en fullständig bild av läget för de mänskliga rättigheterna i landet. Information bör sökas också från andra källor.

Mänskliga rättigheter i Kamerun år 2010

ALLMÄNT

1. Sammanfattning av läget för de mänskliga rättigheterna

Läget för de mänskliga rättigheterna i Kamerun är allvarligt. Landets säkerhetstjänst och polis gör sig kontinuerligt skyldiga till summariska eller utomrättsliga avrättningar, tortyr, misshandel och godtyckliga arresteringar.

Trakasserier och hot förekommer mot journalister. Förhållandena i landets fängelser är fortsatt svåra. Rättsväsendet är överbelastat, ineffektivt och korrumperat. Utpressning, hot och mutor är vanligt förekommande i samband med myndighetsutövning. Strafffriheten är utbredd. Pygmébefolkningen lever under svåra förhållanden. Kvinnans ställning är svag. Handel med barn och förekomst av barnarbete är fortsatt ett problem.

Republiken Kamerun har drygt 18 miljoner invånare. President Paul Biya har dominerat den politiska scenen sedan år 1982, med hjälp av sitt parti *Folkets demokratiska rörelse* (CPDM). Under år 2008 genomfördes kontroversiella förändringar av konstitutionen som möjliggjorde för presidenten att bli återvald under det val som planeras hållas under år 2011. Samtidigt kan noteras att en relativt öppen debatt om det politiska läget tillåts. Regeringen har efter allvarlig kritik vidtagit åtgärder mot vissa övergrepp.

2. Ratifikationsläget beträffande de mest centrala konventionerna om mänskliga rättigheter samt rapportering till FN:s konventionskommittéer

Kamerun har ratificerat följande centrala konventioner på de mänskliga rättigheternas område:

- Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, *International Covenant on Civil and Political Rights* (ICCPR) samt undertecknat dess

första fakultativa protokoll om enskild klagorätt. Däremot har Kamerun inte ratificerat det andra fakultativa protokollet om avskaffandet av dödsstraffet.

- Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter *International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights* (ICESCR).
- Konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering, *Convention on the Elimination of all forms of Racial Discrimination* (CERD).
- Konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor *Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women* (CEDAW) samt dess fakultativa protokoll om enskild klagorätt.
- Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, *Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment* (CAT) samt dess tillhörande fakultativa protokoll om förebyggande av tortyr .
- Konventionen om barnets rättigheter, *Convention on the Rights of the Child* (CRC) samt undertecknat, dock inte ratificerat, de två fakultativa protokollen om barn i väpnad konflikt samt om handel med barn, barnprostitution och barnpornografi.
- Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, *Convention on the Rights of Persons with Disabilities* (CRPD).
- Undertecknat men inte ratificerat konventionen mot påtvingade försvinnanden, *International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearances* (CED).
- Flyktingkonventionen, *Convention Relating to the Status of Refugees* (1951), samt det tillhörande protokollet från 1967.
- Skrivit under, men inte ratificerat Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen, *International Criminal Court* (ICC).
- Den afrikanska stadgan om mänskliga och folkens rättigheter.

Kamerun har rapporterat till FN:s konventionsbaserade kommittéer, om än med betydande eftersläpning. Landet är sedan år 2009 medlem av FN:s råd för mänskliga rättigheter.

År 2010 granskade FN:s människorättskommitté Kameruns efterlevnad av ICCPR. Även tortyr- och barnrättskommittéerna kom med utlåtanden om landet under året.

Inga specialrapportörer har besökt landet i närtid.

MEDBORGERLIGA OCH POLITISKA RÄTTIGHETER

3. Respekt för rätten till liv, kroppslig integritet och förbud mot tortyr

Polis och säkerhetsstyrkor, varav merparten är nära knutna till presidenten, fortsätter att göra sig skyldiga till allvarliga övergrepp mot misstänkta brottslingar, politiskt aktiva och etniska minoriteter. Senast noterade FN:s människorättskommitté denna problematik. Både polis och säkerhetsstyrkor utsätter brottsmisstänkta för misshandel och övervåld. Det finns flera fall där misstänkta brottslingar skjutits ihjäl eller misshandlats till döds av polis, i vissa fall i samband med flyktförsök. Polis och säkerhetstjänst har också gjort sig skyldiga till utpressning och hot. Övergrepp utförda av polis eller säkerhetsstyrkor får sällan några rättsliga följder.

Förhållandena i fängelserna är mycket svåra, särskilt i fängelser utanför de större städerna. Många fångar avlider på grund av misshandel, undernäring och dålig eller obefintlig sjukvård. Fängelserna är ofta överbefolkade med fem gånger fler fångar än lokalerna ursprungligen är avsedda för. Uppgifter gör gällande att över hälften av fångarna i landet inte ställts inför rätta. Brist på mat och fungerande sanitära faciliteter är vanligt. I landets norra delar tillät regeringen stundtals traditionella byäldsten att etablera separata, informella fängelser.

Det finns rapporter om att fängelsepersonal bestraffar och torterar fångar och att fångar tvingas muta personalen för att undslippa misshandel. Utredningar från myndigheternas sida förekommer sällan av dessa kränkningar och missförhållanden.

I Kamerun existerar fängelser och häkten speciellt för kvinnor, men kvinnor hålls rutinmässigt i polis- och gendarmeribyggnader tillsammans med män, ibland även i samma celler som män. Om kvinnor inte har någon som kan se efter barnen så väljer en del kvinnor att fängslas tillsammans med sina barn. Ungdomsbrottslingar fängslas ofta med vuxna. Trovärdiga rapporter finns om att vuxna interner utnyttjar ungdomsbrottslingar sexuellt. Häktade hålls ofta i samma celler som dömda brottslingar.

Internationella humanitära organisationer får tillträde till landets fängelser.

Kamerunsk lag föreskriver 10 till 20 års fängelse för slaveri och trafficking. Slaveri och slaveriliknande omständigheter lär emellertid förekomma i delar av landets norra provinser.

Lokala myndigheter samarbetar med nationella och internationella biståndsorganisationer för att förebygga människohandel och erbjuda stöd till offer för verksamheten.

4. Dödsstraff

Dödsstraff är föreskrivet för vissa brott och dödsdomar avkunnas fortfarande. Ingen dödsdom har emellertid verkställts sedan år 1997. Istället omvandlas dödsstraff efter nådeansökan till livstids fängelse.

5. Rätten till frihet och personlig säkerhet

Säkerhetstjänsten, polis och säkerhetsstyrkor har gjort sig skyldiga till godtyckliga frihetsberövanden Journalister, fackföreningsledare och oppositionspolitiker är särskilt utsatta. En ansevärd andel av de personer som arresterats har blivit kvar i häkten och fängelser utan dom i månader, ibland år. Det finns även fall där personer inte frigivits efter avtjänat straff. Godtyckliga frihetsberövanden förekommer således. Det finns också uppgifter om att personer frihetsberövats på grund av deras politiska övertygelse och aktivitet.

Även om det inte existerar några formella reserestriktioner är det förknippat med vissa svårigheter att resa i Kamerun, bland annat på grund av de mutor som måste betalas vid av säkerhetstjänsten uppsatta vägspärrar.

6. Rättssäkerhet och rättsstatsprincipen

Det juridiska systemet är en blandning av franska, brittiska och afrikanska rättstraditioner. De två engelskspråkiga provinserna har ett brittiskt rättssystem, vilket skiljer sig från rättssystemet i de franskspråkiga provinserna. Rättsväsendet utgörs av både nationell lagstiftning och traditionell sedvanerätt, det vill säga regler som inte kommit till uttryck i skrivna lagregler men som ändå uppfattas som bindande för myndigheter och enskilda. En utredning har tillsatts för att försöka harmonisera de juridiska systemen.

Lagen föreskriver ett oberoende rättsväsende. I verkligheten står rättsväsendet under starkt inflytande av presidenten och det politiska etablissemanget, även om domstolväsendet visat vissa tecken på ökat oberoende på senare tid. Presidenten utser domare, i samråd med *Supreme Council of the Magistrature*.

Domstolarna är överbelastade, korrumperade och ineffektiva. Landet är ett av de mest korrumperade i världen och strafffrihet är vanligt förekommande.

Regler om gripande och häktning respekteras ofta inte. Häktningstiderna är ofta långa och uppgår ibland till flera år. Majoriteten av fångarna i fängelserna har aldrig blivit dömda. Under år 2009 upprättades dock en ny lag för att underlätta medborgares tillgång till rättsstöd.

Militärtribunaler kan höra civila när presidenten förklarar undantagstillstånd, vid fall av civil olydnad eller ”organiserad beväpnad brottslighet”.

Militärdomstolarnas jurisdiktion tolkas dock brett, ofta innefattas alla fall där skjutvapen är involverade i den militära jurisdiktionen. Senast år 2010 uttryckte bland annat FN:s tortyrkommitté oro för hur militär jurisdiktion används mot civila.

Det är inte ovanligt att medborgare tar lagen i egna händer, framförallt när det gäller stölder samt personer som anklagas för häxeri, vilket ofta leder till lynchningar. Häxeri är straffbart enligt kamerunsk lag.

Det traditionella rättsväsendet hanterar civila tvister, främst i familjerelaterade mål såsom arv- och vårdnadstvister. Många invånare känner inte till sina civila rättigheter och hänvisas till det traditionella rättsväsendet istället. Traditionell sedvanerätt innebär i princip lika rättigheter för män och kvinnor, men män kan i praktiken begränsa kvinnors rätt till arv och arbete. Straffbarhetsåldern är i vissa fall så låg som tio år.

7. Strafffrihet

Strafffriheten har länge varit i det närmaste total för vissa grupper. Orsaken är en kombination av bristande resurser och det faktum att korruption genomsyrar rättsväsendet. Under senare år, och i ökande omfattning, har emellertid soldater och poliser ställts inför rätta. Flera av åtalerna har lett till fängelsedomar.

8. Yttrande-, tryck-, mötes-, förenings- och religionsfrihet m.m.

Lagen garanterar press- och yttrandefrihet, men i praktiken är dessa friheter begränsade. Formell censur avskaffades år 1997, men publicering av så kallade ”förolämpningar och falska nyheter” är fortfarande förbjudet och används stundtals som en förevändning för att ingripa mot icke-regeringsvänliga journalister. Kritik tystas även genom skadeståndsprocesser initierade av regeringen.

Säkerhetsstyrkor begränsar yttrande- och mediefriheten genom arresteringar, misshandel, hot och trakasserier av journalister. Rapportkommittén för Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, CAT, noterade till exempel att senast i april 2010 dog en journalist under oklara omständigheter i kamerunskt häkte. Pressen är trots detta frispråkig och kritik mot regeringen förekommer. Själv censur bland journalister är vanligt förekommande, inte minst för att undvika trakasserier.

I Kamerun finns uppskattningsvis 200 privatägda vecko- eller månadstidningar. Dagstidningen Cameroon Tribune publiceras av regeringen och rapporterar endast undantagsvis om protester och partier i opposition. Flertalet andra publikationer behandlar känsliga ämnen; exempelvis regeringskritik, korruption, brott mot mänskliga rättigheter, homosexualitet och budgetpolitik. Endast cirka 25 publikationer ges dock ut regelbundet, varav tre är privatägda. Trots det stora antalet tidningar är upplagorna ofta små och når till en begränsad del av befolkningen, inte minst på grund av prisläget och logistiska problem med distributionen utanför städerna.

Det finns även privatägda teve- och radiokanaler. Radio fortsätter vara det medium som når flest invånare. 65 procent av befolkningen har tillgång till radio, cirka hälften till tevesändningar. Det finns flera stationer som antas vara regimkritiska. Cirka 20 radiostationer är privatägda och av dessa är cirka två tredjedelar koncentrerade till storstäder som Douala och Yaoundé. Utländsk etermedia är tillåten så länge som den ingår partnerskap med någon nationell station. Inga restriktioner råder för internettrafik. Cirka fyra procent av befolkningen är Internetanvändare.

På individnivå kan kritik av Kameruns regering framföras tämligen obehindrat, undantaget propagerande för och offentlig diskussion om separatism. Åtskilliga oppositionella har gripits under åberopande av att de propagerat för separatism; i synnerhet medlemmar av det engelskspråkiga partiet *Southern Cameroons National Conference*, SCNC (se kapitel 9 nedan).

Lagen föreskriver såväl mötes- som föreningsfrihet men i praktiken försvåras och begränsas dessa friheter av regeringen. Den som vill organisera större möten, demonstrationer eller processioner, ska anmäla detta till myndigheterna i förväg. I praktiken kräver myndigheterna tillstånd som ibland förvägras för regimkritiska eller andra möten. Säkerhetsstyrkor har vid vissa tillfällen med våld förhindrat protestmarscher och regimkritiska demonstrationer. Ett exempel är konsekvenserna av de upplopp som ägde rum år 2008. Vid detta tillfälle slog polismakten ned på individer som demonstrerade mot höjda bensin- och matkostnader. Åtminstone 100 individer omkom på grund av polisens övervåld, och mer än 1 500 arresterades. Ett annat exempel är också

myndigheternas starka reaktion vid de demonstrationer som genomfördes i protest mot konstitutionella förändringar år 2008 (se kapitel 9 nedan).

Religionsfriheten är garanterad i lag och den respekteras överlag.

9. De politiska rättigheterna och de politiska institutionerna

De politiska institutionerna i landet är kontrollerade av presidenten, som även är statsöverhuvud och överbefälhavare. Enligt författningen från år 1996 är det presidenten som utser denne premiärminister, övriga regeringsmedlemmar, domare samt provinsguvernörer. År 2008 genomfördes kontroversiella förändringar av konstitutionen som upphävde begränsningarna för hur många gånger en president kan bli omvald. Dessutom förstärktes presidentens immunitet. De viktigaste regeringsmedlemmarna kommer från presidentens egen etniska grupp. Premiärministern och regeringen har en underordnad, verkställande roll. Presidenten väljs i direkta val för en period av sju år. Vid de senaste presidentvalen år 2004 återvaldes den sittande presidenten Paul Biya som dominerat den politiska scenen sedan 1982. Landet planeras att gå till val under år 2011.

Nationalförsamlingen, som består av en kammare med 180 ledamöter, väljs i direkta val vart femte år; senaten ska väljas indirekt. Någon senat finns dock ännu inte på plats, vilket är i strid med konstitutionen. Detsamma gäller lokala parlament. Istället styr i praktiken Ministeriet för territoriell administration landets regioner. Presidentens parti, *Kameruns folks demokratiska rörelse* (CDPM) innehar en absolut majoritet av platserna i nationalförsamlingen. Av ungefär 180 registrerade politiska partier i landet, bedöms endast tio av dessa spela någon verklig roll och endast fem partier har platser i nationalförsamlingen. *Socialdemokratiska fronten* (SDF), *Nationella unionen för demokrati och framgång* (UNDP) samt *Kameruns demokratiska union* (CDU) är de främsta oppositionspartierna.

Det engelskspråkiga partiet SCNC tillåts inte registreras som parti då det anses förespråka separatism. Motsättningarna mellan engelskspråkiga och franskspråkiga grupper härstammar från kolonialtiden då dagens Kamerun var uppdelat i en engelsk och fransk koloni. Då landet blev självständigt var Kamerun initialt en federal stat.

EKONOMISKA, SOCIALA OCH KULTURELLA RÄTTIGHETER

10. Rätten till arbete och relaterade frågor

Kamerun har ratificerat den Internationella arbetsorganisationens (ILO) åtta centrala konventioner om mänskliga rättigheter, bland annat föreningsfrihet, icke-diskriminering i arbetslivet och förbud mot tvångs- och barnarbete.

Lagen möjliggör facklig verksamhet. Samma lag gör dock gällande att fackförbund måste registreras, och även andra restriktioner kvarstår. Kollektiva förhandlingar tillåts, liksom strejker, efter att obligatorisk medling misslyckats. Både tvångsarbete och barnarbete är förbjudet, men förekommer.

11. Rätten till bästa uppnåeliga hälsa

Hälsostandarden i Kamerun är genomgående låg. En av i genomsnitt 100 kvinnor dör i barnsäng. Per 1 000 födda barn uppnår 130 barn inte fem års ålder. Barn som föds i Kamerun har en förväntad livslängd om 52 år. Medianåldern är 19 år. Av den vuxna befolkningen (15-49 år) uppges fem procent vara hiv/aids-smittad.

12. Rätten till utbildning

Två tredjedelar av Kameruns vuxna befolkning är läskunniga. Utbildningsstandarderna i Kamerun sjönk under 1980- och 1990-talen från en relativt hög nivå. Utbildning är obligatorisk upp till 14 års ålder. Under de senaste åren har regeringen tagit ett antal steg för att förbättra tillgången till utbildning, inklusive program särskilt ämnade för flickor. Av barnen i åldrarna sex till fjorton år går 81 procent av pojkarna och 72 procent av flickorna i skolan. Det finns stora regionala variationer när det gäller tillgång till utbildning.

13. Rätten till en tillfredsställande levnadsstandard

Kamerun är ett utvecklingsland och befinner sig på plats 131 av 169 i UNDP:s utvecklingsindex Human Development Index (HDI) för år 2010. Ungefär 40 procent av befolkningen lever under fattigdomsgränsen.

De ekonomiska reformer som landet genomfört har inneburit att Kamerun kvalificerat sig för skuldavskrivning. Fattigdomen har under en längre tid kombinerats med stark demografisk tillväxt. Skillnader i levnadsstandard mellan kvinnor och män är stora i landet rent generellt, men också mellan olika regioner.

Den utbredda korruptionen har medfört att utländska investeringar är relativt begränsade. Regeringen strävar dock efter att förbättra situationen och affärsklimatet.

Arbetslösheten, särskilt bland ungdomar, är hög och många unga kamerunare söker därför lämna landet. Drygt två tredjedelar av befolkningen har tillgång till rent dricksvatten, medan hälften har tillgång till vattenrening. Ett stort antal barn är undernärda.

OLIKA GRUPPERS ÅTNJUTANDE AV DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA

14. Kvinnors rättigheter

Trots att kamerunsk lagstiftning förbjuder våldtäkt är det ovanligt att polis och rättsväsende lagför förövare av sådana brott. Antalet rättsärenden mot bakgrund av sexuella trakasserier är också mycket få. Våld i hemmet är vanligt förekommande, och inte uttryckligen förbjudet.

Vissa delar av civilrätten diskriminerar kvinnor. En man har till exempel möjlighet att förbjuda sin hustru att yrkesarbeta om det anses vara i strid med familjens intressen.

Enligt kamerunsk sed särbehandlas kvinnor alltjämt eftersom de i flertalet regioner traditionellt betraktas som mannens ägodel. Bristen på en nationell familjerättslig lagstiftning gör det därtill svårt för kvinnor att hävda sin rätt gentemot den traditionella sedvänjan som i första hand utgår från mannen.

Månggifte är tillåtet enligt såväl lag som sedvänja. Vid skilsmässa får mannen i praktiken fatta beslut som vem som bör ha vårdnaden om barnen. En man kan dömas till äktenskapsbrott endast om den sexuella akten äger rum i hemmet. Kvinnor kan dömas oavsett var äktenskapsbrottet äger rum.

Sedvänja reglerar kvinnans arvsrätt efter sin make då testamente saknas. Enligt traditionen i de flesta regioner tillskrivs män större arvsrätt än kvinnor.

Människohandel är förbjuden enligt lagstiftningen men förekommer. Kvinnor och barn är särskilt utsatta. Regeringen har under 2000-talet etablerat ett rudimentärt regelverk för att motverka människohandel. Prostitution är likaledes olaglig men tolereras allmänt och förekommer företrädesvis i städer och på platser som besöks av turister.

Trots att den lagliga åldern för att ingå äktenskap i Kamerun är 15 år, gifter många familjer bort döttrar från tolv års ålder. Detta är vanligare i landets norra provinser. Det finns uppgifter om att flickor får hälsoproblem av att ha blivit gravida vid nio års ålder. Flickor och kvinnor gifts bort av sina familjer utan eget samtycke, och när familjen väl erhållit makens hemgift betraktas kvinnan enligt tradition som makens egendom. Vid makens frånfälle är det svårt för änkan att göra anspråk på egendomen.

Att genomföra abort är förbjudet med undantag för om kvinnan blivit havande genom våldtäkt eller om graviditeten hotar hennes liv.

Kvinnlig könsstympning är tillåtet i kamerunsk lagstiftning. Könsstympning är inte vanligt förekommande, men existerar i åtminstone tre av tio provinser. I de områden där denna tradition förekommer informerar statliga sjukvårdsmottagningar om ingreppets efterverkningar.

Av parlamentets ledamöter är 14 procent kvinnor.

15. Barnets rättigheter

Kamerun har anslutit sig till barnkonventionen men konventionen efterlevs inte på alla områden. Kamerunsk lagstiftning ger barn rätt till utbildning och är obligatorisk upp till 14 års ålder. Det är olagligt att sätta barn i arbete före 14 års ålder. Enligt FN:s barnorgan Unicef är, trots förbudet, uppemot en tredjedel av Kameruns barn mellan fem och fjorton år satta i arbete.

Omfattningen av våld inom familjen, och särskilt våld mot barn, är svårbedömt trots att det i kamerunsk media regelbundet rapporteras om kidnappning och lemlästning av barn, barnamord samt mödrar som övergivit sina barn på gatan.

Människohandel med barn är ett problem i Kamerun. Medan kvinnor oftast säljs till utlandet sker handeln med barn företrädesvis inrikes.

Gatubarn, barnprostitution och barnarbete förekommer främst i de större städerna. I maj 2010 initierade landets socialminister ett projekt för att återföra 150 gatubarn i Yaoundé och Douala till sina ursprungliga familjer.

16. Rättigheter för personer som tillhör nationella, etniska, språkliga och religiösa minoriteter samt urfolk

Det finns mer än 200 etniska grupper i Kamerun. Rapporter om diskriminering av personer som tillhör olika grupper förekommer frekvent. President Biyas etniska grupp bulu/beti från den södra delen av landet dominerar landets regering, nyckelpositioner i den övriga stats- och säkerhetsapparaten, statsägda företag samt det styrande partiet, CPDM.

Den engelsktalande minoriteten är underrepresenterad i den offentliga sektorn. Denna del av befolkningen anser sig vara diskriminerad och önskar ökad autonomi, vilket av och till lett till öppna konflikter med regeringen. Medlemmar av det engelskspråkiga partiet *Southern Cameroons National Conference* (SCNC) har trakasserats och arresterats av säkerhetstjänsten i samband med möten.

I åtskilliga av landets provinser förekommer dispyter om landområden och gränsdragning vilka lett till tvångsförflyttningar av hela byar.

Landets 50 000–100 000 pygméer åtnjuter samma formella rättigheter som den övriga befolkningen, men lever i praktiken under svåra, slavliknande omständigheter. Exempelvis uppges de ha fått otillräcklig kompensation för skogsavverkning och i samband med dragning av en pipeline. Den absoluta merparten av landets pygméer saknar också den statliga legitimation som är nödvändig för att registreras inför nationella val. Ingen pygmé finns representerad i landets regering eller nationalförsamling.

Spänningar förekommer även mellan etniska grupper i norr, framförallt mellan det dominerande fulanifolket och det något mer marginaliserade kirdifolket.

Nigerianska immigranter har utsatts för trakasserier och diskriminering av företrädare för regimen. Polis och gendarmeri utsatte under år 2010 illegala immigranter från Nigeria och Tchad för övergrepp och fängslande. I syfte att utvisa illegala immigranter har särskilda räder genomförts där de som rannsakats avkrävt pengar då de saknat uppehållstillstånd i landet.

17. Diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet

I Kamerun är samkönat sexuellt umgänge är förbjudet enligt lag och bestraffas med antingen böter eller fängelsestraff. Exempelvis greps tre män i augusti 2010 i Douala för homosexuella handlingar: de ställdes inför rätta i november och domstolsförhandlingen fortgick året ut.

Homo-, bi- och transsexualitet (HBT) förefaller vara allmänt fördömt och anses inte vara ett accepterat beteende, framförallt på landsbygden. Allmänna fördomar mot HBT-personer dryftas ofta och offentligt inom det politiska etablissemanget samt i etermedia. Rapporter om attacker från kamerunsk polis mot HBT-personer förekommer.

Kamerunska domstolar utdömer godtyckliga fängelsedomar för HBT-personer, och det är inte ovanligt att åklagare anför samma anklagelser upprepat trots friande domar. Enligt Amnesty International stängdes bland annat 34 studenter (varav tolv kvinnor) av från högskolestudier i mars 2006 efter anklagelser om samkönat umgänge.

Kriminaliserandet av homosexualitet har konsekvenser för HBT-personers möjlighet att uppsöka och erhålla sjukvård. Kamerun driver inga särskilda hiv/aids-program som riktar sig specifikt till HBT-grupper. Preventivmedel förvägras fångar i kamerunska fängelser där hiv-frekvensen är särskilt hög och där det rapporteras om frekventa sexuella övergrepp.

Senast år 2010 uppmanades Kamerun av FN:s människorättskommitté att bekämpa stigmatisering, motverka trakasserier, diskriminering och våld mot HBT-personer.

18. Flyktingars rättigheter

Kamerun har ratificerat 1951 års flyktingkonvention och konventionens rättigheter respekteras i regel. Sedan år 2005 har flyktingar anlant i flera vågor från ett flertal länder i regionen (främst Centralafrikanska republiken samt Nigeria och Tchad). FN:s flyktingorgan UNHCR räknar med att 26 000 flyktingar från Centralafrikanska republiken befinner sig i Kamerun.

Regeringen har instiftat ett system för att erbjuda skydd till och stöd för anländande flyktingar och samarbetar med UNHCR för att assistera flyktingar och asylsökande. Ansvar för att bistå flyktingar faller i huvudsak på UNHCR. I juli år 2005 antogs en nationell flyktinglag, men det saknas fortfarande ett slutligt implementeringsdekret för att den ska vinna laga kraft. Det förekommer inga rapporter om att flyktingar återsänds till länder där de riskerar förföljelse. Polis och gendarmeri utsatte dock under år 2010 personer från Nigeria och Tchad för övergrepp och fängslade då dessa ansågs befinna sig olagligt i landet.

19. Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Kamerun har inte undertecknat konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Personer med funktionsnedsättning ges enligt kamerunsk lag tillgång till utbildning och medicinsk behandling. Myndigheter är skyldiga att anpassa offentliga byggnader, ersätta delar av personer med funktionsnedsättnings utbildningskostnader, om möjligt bistå med anställning samt ge nödvändig offentlig assistans.

I praktiken finns emellertid endast marginella stödinsatser. Inte minst är genomförandet av lagstiftningen eftersatt vad gäller personer med psykisk funktionsnedsättning.

Personer med funktionsnedsättning betraktas av övriga samhället som utstötta och anses huvudsakligen vara kyrkans och utländska hjälporganisationers ansvar.

ÖVRIGT

20. Frivilligorganisationers arbete för mänskliga rättigheter

Frivilliga enskilda människorättsorganisationer för mänskliga rättigheter tillåts verka i Kamerun, men de måste tidvis iakttä försiktighet med vad de rapporterar. Det finns en av staten tillsatt kommitté för mänskliga rättigheter, Comité national des droits de l'homme et des libertés (CNDHL), vilken dock anses vara av marginell betydelse. Regeringen tillåter internationella organisationer, såsom Internationella Röda korset (ICRC) och även andra frivilligorganisationer, att i allt större utsträckning besöka fängelser. Nationella människorättsorganisationer har dock svårare att verka och nekas ofta besöka fängelser och utsätts stundtals för trakasserier.

21. Internationella och svenska insatser på området mänskliga rättigheter

Sveriges engagemang för mänskliga rättigheter tar sig främst uttryck inom ramen för FN-systemet och den Europeiska unionen. Ett regionalt FN-kontor för mänskliga rättigheter har upprättats i huvudstaden Yaoundé.